

Τό ἔργο προλογίζει ὁ δρ Κ. Σιαμάκης, ὁ ὁποῖος καί ἐξαίρει τίς ἀρετές τῆς συγγραφῆς: «*Ἡ ἀκρίβεια, ἡ πληρότητα, ἡ σαφήνεια, ἡ ἐπιστημονική μέθοδος τοῦ λεξικογράφου, ἡ ταξινομήση καί τεχνολόγηση τῆς ὕλης, τό ὕλικό ἀπό τά δείγματα τῆς γλώσσας καί ἡ ἐμπεριστατωμένη εἰσαγωγή τοῦ Λεξικοῦ, εἶναι ὅλα τῶν πιό ὑψηλῶν ἐπιστημονικῶν προδιαγραφῶν καί ἀξιώσεων. Τό Λεξικό εἶναι συνάμα νοσταλγική περιδιάβαση καί ἀναπόληση γιά τόν Τερπνιώτη καί τόν Νιγριτινό ἀλλά καί βαθειά ἱκανοποίηση γιά τόν πιό ἀπαιτητικό εἰδικό ἐπιστήμονα, ἀφοῦ τό ἐνδιαφέρον του εἶναι γενικότερο. Θησαύρισμα γιά τήν Τερπνή καί τή Νιγρίτα, ἀλλά καί πολύτιμο ἀπόκτημα γιά τήν ἐπιστήμη, τή γλωσσολογία, τή φιλολογία, τή λαογραφία, τήν ἱστορία, τήν ἐθνολογία(...)*».

β) **Τότε πού παίζαμε**, ἔκδοση τοῦ 2002, σελίδες 264, 8ου σχήματος, περιλαμβάνει «*Τά παραδοσιακά παιχνίδια τῆς Βισαλτίας Σερρῶν*» μέ λεπτομερεῖς παραστατικές καταγραφές τους καί εἰκαστικό ὕλικό (φωτογραφίες, σκίτσα, σχεδιαγράμματα), μέ ἰδιωματικό γλωσσάρι στό τέλος, καθῶς καί εὐρετήρια μέ ὀνόματα παιχνιδιῶν, διαδικασίες καί ἄλλα στοιχεῖα τῆς παιδικῆς ζωῆς. Τά τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου ἐκθέτει ὁ δημιουργός του στόν πρόλογο:

«*Στίς περιγραφές τῶν παιχνιδιῶν τῆς Τερπνῆς καί τῆς Νιγρίτας προστέθηκαν περιγραφές καί ὀνόματα παιχνιδιῶν ἀπό τή Βισαλία, ἐνῶ ἔγινε συσχετισμός τῶν παιχνιδιῶν πού περιγράφονται μέ παιχνίδια τοῦ νομοῦ Σερρῶν καί ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδας. Ὁ συσχετισμός μέ παιχνίδια τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας ἔγινε γιά νά καταδειχτεῖ ὅτι σ' αὐτόν τόν τόπο τά παιδιά ἔπαιζαν πάντοτε τά ἴδια παιχνίδια. Βέβαια, οἱ περιγραφές τοῦ βιβλίου δέν θά ξαναζωντανέψουν τήν ἀτμόσφαιρα καί τή ζωντάνια τῶν παιχνιδιῶν τῆς δεκαετίας τοῦ 1940 ἢ τοῦ 1950. Θά ζωντανέψουν ὅμως τίς μνημες τίς δικές μας καί τίς μνημες ὄσων ἔπαιζαν τά ἴδια ἢ παρόμοια παιχνίδια.*

Κυρίως ὅμως γράφτηκε γιά τά παιδιά καί τά ἐγγόνια μας. Ἴσως δοῦν ὅτι μποροῦν νά βροῦν τή χαρά καί στά δικά μας παιχνίδια. Θά δοῦν σ' αὐτά τή συμμετοχή καί τή δράση. Θά δοῦν τήν ἀνάπτυξή τῆς πρωτοβουλίας μέ τή θέσπιση κανόνων καί τήν πειθαρχία γιά τήν ἐφαρμογή τους. Θά δοῦν ὡς βασικά συστατικά τους τή δύναμη, τήν ἀντοχή, τήν εὐκινησία, τήν εὐστοχία, τήν εὐστροφία, τήν ἐφευρετικότητα, τήν καλλιέργεια τῶν ἀνακλαστικῶν. Θά δοῦν τήν τρυφερότητα τῆς μάνας ἢ τῆς γιαγιάς. Θά δοῦν μέσα στά παιχνίδια μας νά κυριαρχοῦν καί ἡ ἀσκήση τοῦ σώματος ἀλλά καί τοῦ νοῦ. Θά δοῦν καί πλῆθος ἀπό ἄλλα γνωρίσματα, πού τά σημερινά παιχνίδια τῶν πολυκαταστημάτων τούς τά στεροῦν(...)

Στά στοιχεία από την παιδική ζωή περιλαμβάνονται Γλωσσικά παιχνίδια, Παιχνίδια λογικής - προβλήματα, Τραγούδια (ταχταρίσματα, νανουρίσματα της κούνιας, σκωπτικά, διάφορα), Ποιήματα, Ύθιμα, Συνήθειες, ενώ τα Εύρετήρια περιλαμβάνουν Παιχνίδια της αρχαίας Ελλάδας που αντιστοιχίζονται με τα παιχνίδια της Ελλάδας, Παιχνίδια από άλλες περιοχές της Ελλάδας, που αντιστοιχίζονται με αυτά της Βισαλτίας, και Τα Παιχνίδια της Βισαλτίας και του Νομού Σερρών (δνόματα παιχνιδιών, διαδικασίες και άλλα στοιχεία της παιδικής ζωής).

γ) *Οί Λαζαρίνες της Βισαλτίας*, 144 σελίδες, 8ου σχήματος, εκδόθηκαν τό 2002 από τον Σύλλογο Τερπνιωτών Θεσσαλονίκης, περιλαμβάνουν 69 Λαζαριανά τραγούδια με 100 παραλλαγές και συνοδεύονται από ένα CD, δίνοντας ολοκληρωμένη εικόνα του γνωστού έθιμου κατά τό Σάββατο του Λαζάρου, με τούς άγεργούς τών κοριτσιών, αλλά και τών άγοριών κατά τόπους. Ο Συγγρα. εκθέτει και πάλι τά της δημιουργίας του βιβλίου:

(...) *Θυμόμονν τό έθιμο του Λαζάρου, όπως τό θυμούνται ακόμη πολλοί Βισάλτες. Θυμόμονν τίς Λαζαρίνες με τίς όμορφες παραδοσιακές στολές τους, θυμόμονν άμνδρά τό χορό τους, αλλά δέν θυμόμονν τά τραγούδια τους. Οί συντοπίτες μου όμως πού θυμούνταν καλύτερα από μένα, άποκάλυψαν ένα πλοῦτο από αρκετές δεκάδες δημοτικών τραγουδιών, τά λαζαριανά τραγούδια. Έναν πλοῦτο πού, πέρα από την άναφορά στη γιορτή του Λαζάρου με έλάχιστα τραγούδια, είναι κυρίως τραγούδια του έρωτα. Τραγούδια πού μιλούσαν και μιλούν για τούς λεβέντες, για τίς όμορφες, για τούς ξενιτεμένους, για τίς άρραβωνιασμένες, για τίς νιόπαντρες, για τούς νοικοκυραίους, πού τραγουδοῦσαν τον έρωτα, για όλους. Ένα πλήθος ξεχασμένα τραγούδια. Τραγούδια πού δέν ακούγονται ούτε σε πανηγύρια, ούτε σε γιορτές, πού δέν ακούγονται ούτε στις γιορτές τών πολιτιστικών φορέων. Πού ακούγονται μόνο σποραδικά, χάρη σε κάποιες γιαγιάδες πού τά ξαναθυμούντα μαθαίνοντάς τα στις έγγονές τους, ή χάρη σε κάποιους συλλόγους πού προσπαθούν νά κρατήσουν τό έθιμο ζωντανό. Καί φεύγουν σιγά-σιγά μαζί μ' αυτές πού τά τραγούδησαν και τά χόρεψαν, μαζί μ' αυτούς πού τά χόρηκαν ακούγοντάς τα.*

Γιά νά μή χαθεί λοιπόν για πάντα αυτό τό κομμάτι της λαϊκής μας παράδοσης, κατέγραφα τό έθιμο και τούς στίχους τών τραγουδιών. Καί, μή έχοντας τή δυνατότητα νά άποτυπώσω τή μουσική τών τραγουδιών στό πεντάγραμμο, τά μαγνητοφώνησα(...).

Και τά τρία έργα με τή μεθοδικότητα της συγκρότησής τους, την άμε-